

RAN-2401001203040004 / 2501000103045031
S.Y.B.A. (Sem. - III) Examination November - 2025
Sanskrit M.D.C. (Paper - III) Natya Sahitya
Mahakavibhasvirachitam - Panchratram - महाकविभासरचितं - पञ्चरात्रम्
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. 1. ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ પાંચ)
(10)
Answer in Short. (Any Five)

1. પંચરાત્ર રૂપકમાં કુલ કેટલાં અંક આવેલા છે?
How many chapters are there in the Pancharatra metaphor?
2. ગુરુદક્ષિણા પ્રસંગ પંચરાત્ર રૂપકના કયા અંકમાં આવે છે?
In which chapter of the Pancharatra metaphor does the Gurudakshina event ?
3. પાંડવોને રાજ્યનો અડધો ભાગ આપવા માટે શકુનિ દુર્યોધન પાસે કેવી શરત મૂકાવે છે?
What condition does Shakuni put before Duryodhana to give half of the kingdom to the Pandavas?
4. દુર્યોધનના યજ્ઞમાં કોણ ગેરહાજર રહે છે?
Who is absent from Duryodhana's sacrifice?
5. પંચરાત્ર રૂપકની રચના કયા ગ્રંથ પર આધારિત છે?
On which scripture is the composition of the Pancharatra metaphor based?
6. વિરાટ નગરમાં સો કિચકોનો વધ કોણે કર્યો હતો?
Who killed a hundred Kichkas in the city of Virat?
7. વિરાટ રાજાના દરબારમાં અર્જુન કયા ગુપ્ત નામે રહે છે?
Under what secret name does Arjuna live in the court of King Virat?

પ્ર. 2. ભાસના નાટકોના કર્તૃત્વનો પ્રશ્ન વિદ્વાનોમાં ચર્ચાનો વિષય બન્યો છે. એના મંતવ્ય વિશે વિસ્તારથી સમજાવો.

(13)

The question of the authorship of Bhas' plays has become a subject of debate among scholars. Explain his views in detail.

અથવા / OR

પ્ર. 2. ભાસકાલીન સમાજ વ્યવસ્થા વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

(13)

Discuss in detail the social system of Bhas's time.

પ્ર. 3. દુર્યોધનના પાત્રની વિશેષતાઓ જણાવો.

(13)

Describe the characteristics of Duryodhana's character.

અથવા / OR

પ્ર. ૩. પંચરાત્રનું મૂળ જણાવી મહાકવિ ભાસે તેમાં કરેલા પરિવર્તનો જણાવો. (13)
Explain the origin of Pancharatra and explain the changes made by the great poet Bhas in it.

પ્ર. ૪. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) (14)
Write a Short note (Any two)

1. પંચરાત્રના પ્રથમ અંકનો વિષ્કમ્ભક
The First act વિષ્કમ્ભક of Pancharatra
2. ગો-ગ્રહણ પ્રસંગ
Occasion of ગો-ગ્રહણ
3. નીચેના શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો.
Translate the following verses.
 1. પ્રાણાધિકોઽસ્મિ ભવતા ચ કૃતોપદેશ :
શૂરેષુ યામિ ગણાનાં કૃતસાહસોઽસ્મિ ।
સ્વચ્છન્દતો વદ કિ મિચ્છસિ કિં દદાનિ
હસ્તે સ્થિતા મમ ગદા ભવતશ્ચ સર્વમ્ ॥
 2. કૃતા નીલા નાગાઃ શરશતનિપાતેન કપિલા
હયો વા યોધો વા ન વહતિ ન કશ્ચિચ્છરશતમ્ ।
શરૈઃ સ્તમ્ભીભૂતાઃ શરપરિકરાઃ સ્યન્દનવરાઃ
શરૈશ્છન્ના માર્ગાઃ સ્ત્રવતિ ધનુરુગ્રાં શરનદીમ્ ॥
4. પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો.
Explain with reference to the context.
 1. આચાર્યમાગચ્છતિ શિષ્યદોષઃ ।
 2. ભવતુ બહૂકિમૂક્ત્વા દૂષિતો હસ્તસારઃ ।